

POHJOIS-POHJANMAAN
PELASTUSLAITOS

Taloyhtiön PALOTURVALLISUUS- OPAS

Opastaa
turvalliseen
asumiseen

VARAUTUMINEN TULIPALO- JA ONNETTOMUUSTILANTEISIIN

Pelastussuunnitelma

Pelastussuunnitelma vaaditaan jokaiselta asuinrakennukselta, jossa on vähintään kolme asuinhuoneistoa. Taloyhtiön hallitus on vastuussa pelastussuunnitelman laadinnasta, päivittämisestä sekä sisällön tiedottamisesta asukkaille.

Pelastussuunnitelma tehdään taloyhtiötä itseään - ei pelastuslaitosta varten. Pelastusviranomainen ohjaa ja neuvoo suunnitelman laadinnassa. Sen tulee sisältää vähintään seuraavat lakisääteiset asiat:

- ajan tasalla olevat yhteystiedot
- vaarojen ja riskien arviointi sekä niiden ennaltaehkäisemiseksi tarvittavat toimenpiteet
- rakennuksen ja käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyt
- asukkaille ja muille henkilöille annettavat ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä toimimisesta onnettomuus- ja vaaratilanteissa
- muut toimenpiteet liittyen taloyhtiön omatoimiseen varautumiseen, kuten esimerkiksi suunnitelma väestönsuojan käyttöön otosta.

Taloyhtiölle on hyvä nimetä turvallisuusasioista vastaavat henkilöt, jotka päivittävät pelastussuunnitelman aina tarvittaessa sekä seuraavat arjen turvallisuuden toteutumista taloyhtiössä.

Pelastussuunnitelma tehdään taloyhtiötä ja sen asukkaita -ei pelastuslaitosta varten!

Tulipalo- tai muussa onnettomuustilanteessa pelastuslaitoksen paikalle saapuminen saattaa kestää kauankin, jolloin asukkaiden kyky toimia oikein erilaisissa tilanteissa korostuu. Oikein toimimalla säästetään ihmishenkiä ja minimoidaan vahingot.

Hyvään pelastussuunnitelmaan saadaan useimmiten sisällytettyä kaikki tarpeelliset tiedot ja ohjeet alle 10 sivuun, jolloin asukkaatkin jaksavat lukea sen huolella läpi.

Riskikartoitus on helppoa tehdä ideariih-tyyppisesti, jolloin esimerkiksi yhtiökokouksessa mietitään yhdessä kiinteistössä ja sen ympäristössä esiintyviä riskejä, minkä jälkeen aloitetaan toimenpiteiden suunnittelu riskien pohjalta.

Omaehtoiset tarkastukset

Määräaikaisen palotarkastuksen lisäksi on suositeltavaa suorittaa säännöllisesti omaehtoisia tarkastuksia kiinteistössä ja sen ympäristössä, jotta turvallisuus pysyisi halutulla tasolla. Tarkastuksilla on hyvä seurata tässä oppaassa mainittujen turvallisuusasioiden toteutumista sekä esimerkiksi päivittää pelastussuunnitelman riskikartoitusta.

Tiedottaminen

Vuorovaikutus asukkaiden ja taloyhtiön hallituksen sekä turvallisuusvastaavien välillä on erittäin tärkeää. Pelastussuunnitelman jalkauttamisen lisäksi on tärkeää tiedottaa asukkaille säännöllisesti muistakin turvallisuuteen liittyvistä asioista, kuten esimerkiksi lumenpudotuksesta tai remonteista. Tiedottamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi yleisten tilojen ilmoitustaulua, taloyhtiön verkkosivuja tai jaettavia tiedotteita. Turvallisuus kannattaa myös ottaa aiheeksi yhtiö- ja asukaskokouksissa. Tällä tavoin varmistetaan tiedon kulkeminen molempiin suuntiin ja osataan kiinnittää huomiota oikeisiin asioihin.

Osastointi

Kerrostaloissa jokainen huoneisto ja porraskäytävä muodostaa oman palo-osastonsa. Osastoinnilla estetään savukaasujen ja palon leviäminen muihin asuntoihin.

Osastoitujen tilojen osalta tulee varmistua, ettei osastointia ole rikottu vahingossa esimerkiksi remontin yhteydessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että mahdolliset läpiviennit on tiivistetty asianmukaisesti ja rakenteet ovat muutenkin ehjiä.

Palo-osastoinnin toteutumiseksi palo-ovia ei saa kiilata auki, vaan niiden täytyy olla itsestään sulkeutuvia (pl. huoneistojen ovet) ja salpautuvia, jolloin ne estävät savun ja palon leviämisen osastojen välillä.

Vain toimiva palovaroitin pelastaa!
Taloyhtiön yleisistä tiloista vähintään porrashuoneet suositellaan varustamaan palovaroittimilla. Asuinhuoneistojen palovaroittimet siirtyvät taloyhtiön (kiinteistön omistajan) vastuulle 1.1.2026.

Palo-ovien tulee olla itsestään sulkeutuvia!

ASIANMUKAINEN OPASTUS NOPEUTTAA PELASTUSTYÖTÄ

Hätätilanteessa on erittäin tärkeää saada apu viivytyksettä paikalle, oli kyseessä sitten pelastuslaitoksen, poliisin tai ensihoidon tarve. Pitämällä seuraavat asiat kunnossa varmistetaan, että auttajat löytävät mahdollisimman nopeasti perille ja voivat esteettä aloittaa tarvittavat toimenpiteet.

Talonnumero

Rakennuksen omistaja vastaa siitä, että talon osoitenumero ja porrashuoneiden tunnuksat ovat näkyvissä kadulle tai muulle liikenneväylälle asti. Osoitumerkinnän tulee näkyä myös pimeällä. Kesällä on myös huolehdittava, ettei kasvillisuus peitä tunnuksia.

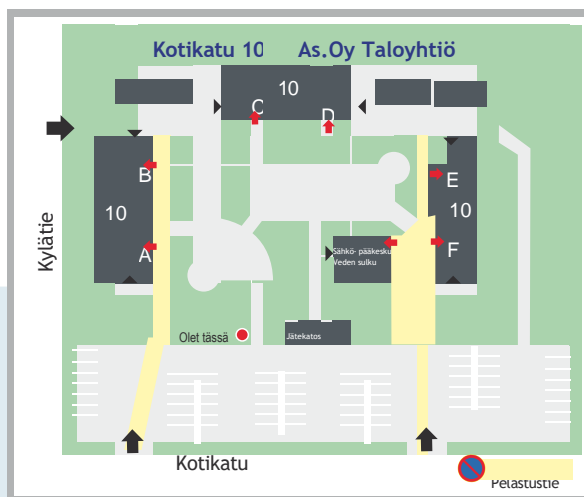
Numeron korkeus väh. 12 cm

Tonttiopastetaulu

Rakennuslupan yhteydessä on sisääntulotielle tai parkkipaikan läheisyyteen on mahdollisesti määrätty opastetaulu, jonka näkee lukea autosta nousematta ja joka on pimeään aikaan valaistu.

Opastetaulussa tulee olla ainakin rakennukset ja asunnot tunnuksineen, pihatiet, pelastustiet ja "olet tässä" -merkki. Opastauluun on hyvä merkitä myös paikat, joihin on suunniteltu riittävä tila pelastuslaitoksen nostolavautolle.

Opastetaulu sijoitetaan parkkipaikalle tai sisääntuloteiden varteen.

Opasteet

Reittien veden pääsulun, sähköpääkeskuksen ja väestönsuojan luokse tulee olla opastetut, jotta ne tarvittaessa löydetään nopeasti. Myös asukkaiden on tärkeää tietää niiden sijainti, jotta esimerkiksi putkirikon sattuessa vedentulo saadaan katkaistua mahdollisimman nopeasti.

Porrashuoneen ilmoitustaululle laitetaan yhteystiedot kiinteistöhuollosta, isännöitsijästä tai muusta henkilöstä, jonka avulla viranomaiset pääsevät tarvittaessa sisälle rakennukseen.

Pelastustiet ja pysäköinti

Rakennuslupa-asiakirjaan merkityt pelastusteiden sisäänajoreitit tulee merkitä tekstillisellä lisäkilvellä "Pelastustie" tai "Pelastustie Räddningsväg" sekä tarvittaessa painorajoituskyttein.

Pelastusteiden ohella myös muut kulkuväylät on tärkeää pitää vapaina, jotta esimerkiksi ambulanssi pääsee mahdollisimman lähelle.

Taloyhtiössä jokaisen on omalta osaltaan huolehdittava, että pysäköinti tapahtuu vain sille merkityillä paikoilla. Talvisin on muistettava huolehtia kulkuväylien aurauksesta.

Kiinteistön turvallisuusopasteita on saatavilla mm. turvallisuusalan liikkeistä sekä verkkokaupoista.

MUUT ULKOALUEEN PALOTURVALLISUUS- TEKIJÄT

Jäteastiat ja -katokset

Jäteastioiden etäisyydet räystäslinjoista palon leviämisen estämiseksi tulee olla

- yksittäisellä astialla vähintään 4 metriä
- useammalla astialla vähintään 6 metriä

- jätekatoksella vähintään 8 metriä

Tätä lähempänä olevien katoksien tulee olla rakennusmääräysten mukaisesti palo-osastoidut.

Autotallit/-katokset

Autotallissa saa säilyttää ajoneuvot kuten auton, moottoripyörän, skootterin, mopon ja mönkijän, näiden renkaat, perämoottorin, huoltoihin tarvittavat varaosat ja työkalut sekä ulkoiluun ja liikuntaan liittyvät välineet.

Polttoaineet autotallissa

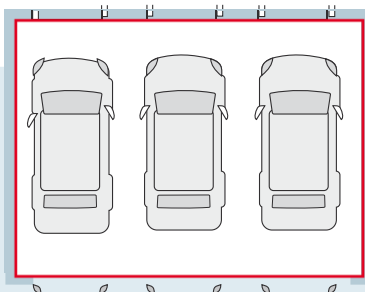
Autotallissa voi säilyttää syttyviä sekä helposti ja erittäin helposti syttyviä palavia nesteitä (esim. bensiini) sekä palavia nesteitä tai palavia kaasuja sisältäviä aerosoleja yhteensä enintään 60 litraa. Palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 55°C (esim. diesel) saa säilyttää enintään 200 litraa.

Nestekaasua autotallissa saa säilyttää irtosäiliöissä enintään 25 kg. Lattian tason sijaitessa maanpinnan alapuolella on nestekaasun säilytys kielletty.

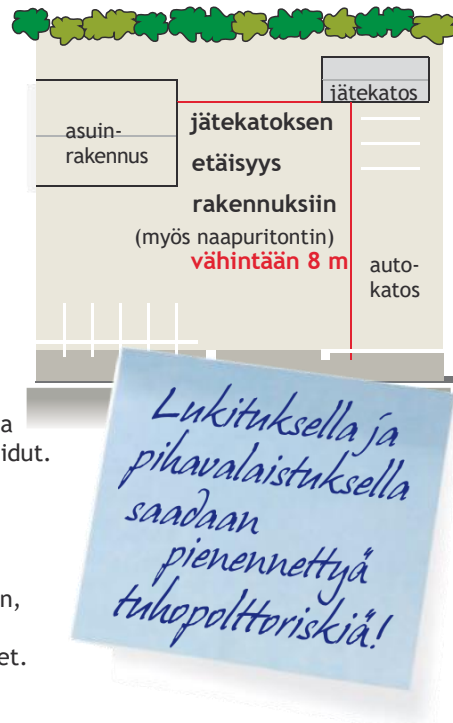
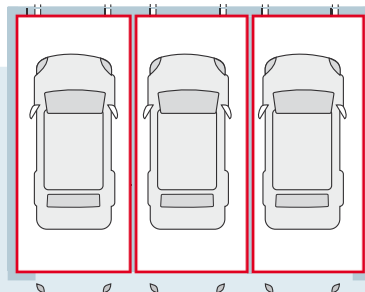
Palavien nesteiden ja kaasujen käsittely, esim. tankkaus autosuojassa on kiellettyä

Kemikaalien sallittu säilytysmäärä on

- yhteinen kun autosuojat on samaa palo-osastoa

- autosuojakohtainen kun autosuojat on osastoitu omiksi palo-osastokseen

YLEISET TILAT

Kerrostalon yleisissä tiloissa ei saa säilyttää sinne kuulumatonta tavaraa. Ylimääräinen tavara heikentää oleellisesti poistumisturvallisuutta sekä lisää tulipaloriskiä. Onnettomuustilanteessa ne myös hankaloittavat sammutus- ja pelastustoimintaa.

Ulkoiluväline- ja pyörävarastot on nimensä mukaisesti tarkoitettu ulkoiluvälineiden, lastenrattaiden ja pyörien säilytykseen. Esimerkiksi ruohonleikkuria ei tule säilyttää siellä, ellei kyseessä ole erillinen rakennus riittävällä osastoinnilla tai riittävällä etäisyydellä muista rakennuksista.

Saunoissa on tärkeää, että kiuas on tukevasti kiinnitetty ja sen sähköjohto ja vastukset ovat ehjiä. Kiuaskohtaiset suojaetäisyydet löytyvät kiukaan kilvestä ja niitä tulee noudattaa. Kiukaan ympärillä on hyvä olla suojakaide estämässä horjahtamista kiukaan päälle.

Pyykkien kuivaaminen löylyhuoneessa on kiellettyä. Pyykkien putoaminen kiukaan päälle kuumuuden löysäämältä narulta on yksi tavallisimmista syistä saunasta alkaneisiin tulipaloihin.

Pesutuvassa on muistettava pesukoneen nukkasihdin ja suodattimien säännöllinen puhdistus. Jos pesukone tai kuivauslaite pitää normaalista poikkeavaa ääntä, on käyttö keskeytettävä ja laite korjattava.

Kuivaushuoneessa on tärkeää, että pyykkien tippuminen narulta kuivauslaitteen päälle on estetty. On myös hyvä tiedottaa asukkaille, että he osaavat varoa pesukoneen ylitäyttämistä ja kuivauslaitteen peittämistä, sillä niistä voi aiheutua ylikuumenemisen seurauksena tulipalo.

Irtaimistovarasto

Irtaimistovarasto on tarkoitettu talousirtaimiston säilyttämiseen. Varastoitavat tavarat on sijoitettava varastokoppien sisäpuolelle, ei käytäville. Kellari- ja ullakkovarastoissa saa säilyttää mm. talouden autojen renkaat, perämoottorin/ mopon vain jos tankki on tyhjä ja akkukaapelit irrotettu. Irtaimistovarastossa ei saa säilyttää palavia nesteitä, palavia kaasuja, räjähdystarvikkeita tai tarpeetonta syttyvää tavaraa.

Rakennusten alla tai välittömässä läheisyydessä ei saa säilyttää mitään helposti syttyvää materiaalia kuten roska-astioita tai pahvipinoja.

TEKNISET TILAT

Taloyhtiön tekniset tilat on tarkoitettu pelkästään talotekniikalle, ja niissä on oltava esteetön pääsy laitteistojen luokse. Niissä ei siis saa säilyttää ylimääräistä tavaraa. Sähköpääkeskuksen sekä veden ja kaasun pääsulkujen sijaintien tulee myös olla selvästi opastettu.

Sähköpääkeskuksen osalta on tärkeää huolehtia, ettei jännitteellisiä johtojen päitä ole esillä eikä sulaketaulussa ole avonaisia sulakepaikkoja sähköisku- ja tulipalovaaran vuoksi. Sähkötäuluissa tulee olla kiinnitettynä tarvittavat suojakannet.

Kattilahuoneiden ja polttoainevarastojen tulee olla rakennusluvan mukaisia. Uusi rakennuslupa tarvitaan, jos esimerkiksi öljysäiliön paikkaa vaihdetaan tai hormistoon tehdään muutoksia. Kattilahuoneeseen määrätty käsisammutin tulee olla tarkastettu vähintään kahden vuoden välein.

Kattilahuone on aina oma palo-osastonsa, jossa saa säilyttää enintään 3 m³ polttoöljyä suoja-altaalla varustetussa säiliössä tai 0,5 m³ halkoja tai 0,5 m³ muuta kiinteää polttoainetta tiiviissä teräsastiassa. Jos polttoöljymäärä on yli 3 m³, tulee polttoainevaraston muodostaa oman palo-osastonsa, jossa säiliö on suoja-altaassa.

Pohjavesialueilla sijaitsevien maanalaisten yksivaippaisten säiliöiden ensimmäinen määräaikaistarkastus on aina 10 vuoden kuluttua asentamisesta, jonka jälkeen tarkastusväli riippuu todetusta kuntoluokasta. Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset edellyttävät usein säiliön säännöllisen tarkastuksen myös pohjavesialueen ulkopuolella.

Öljysäiliön ylitäytönestimen tulee olla kunnossa. Lisäksi täyttöputken tulee olla lukittu ilkvallan estämiseksi.

Tulisijat ja hormit on pidettävä kunnossa sekä nuohottava säännöllisesti nuohoojan toimesta.

*Asuinrakennuksen
tulisijat ja
hormit tulee
nuohota
vuosittain*

Käytöstä poistettu öljysäiliö tulee puhdistaa sekä säiliön käyttö tulee estää esimerkiksi tulppaamalla täyttöputki ja poistamalla ylitäytönestin. Maasta poistaminen tulee selvittää paikalliselta rakennus-/ympäristöviranomaiselta.

TÄRKEÄÄ HUOMIOIDA MYÖS NÄMÄ

Palavat nesteet, nestekaasu ja muut vaaralliset aineet on säilytettävä määrysten mukaisesti.

- Säilytysastiat on sijoitettu siten, etteivät ne pääse kuumenemaan esim. lämmityslaitteiden tai auringonvalon johdosta.
- Vuodot on kerättävissä talteen.
- Palavan nesteen säilytysastiassa on oltava tiiviisti suljettava kansi.
- Säilytystilassa on oltava riittävä ilmanvaihto, tuuletusaukot esim. tilan ala- ja yläosassa.
- Liuottimet, maalit, pesu- ja desinfointiaineet, hyönteismyrkyt ym. ovat lasten ulottumattomissa.

*Nestekaasua
ei saa säilyttää
kellarissa
tai ullakolla!*

*Varoita
asukkaita
ylitäyttämästä
pesukonetta!*

*Pyykkien
kuivattaminen
löylyhuoneessa
on kielletty!*

*Nukkasihdit
ja suodattimet
on puhdistettava
säännöllisesti!*

Ilmanvaihto

Ilmanvaihtokanavien ja -laitteiden puhdistus tulee olla järjestetty siten, että niistä ei aiheudu tulipalon vaaraa. Asuinrakennusten ilmanvaihto suositellaan puhdistettavaksi 10 vuoden välein. Liikehuoneistoissa ruokaravintoloiden kohdepoistokanavat on syytä puhdistaa vähintään vuosittain.

Palokuorma!

Kerrostaloasuntojen rakenteet on mitoitettu kestämään vain huoneiston tavanomaisen tavaramäärän palaminen sortumatta. Lisäksi ylimääräinen tavara voi heikentää poistumisturvallisuutta ja altistaa tapaturmille.

POISTUMISREITIT

Rakennusten jokaiselta poistumisalueelta tulee yleensä olla vähintään kaksi erillistä uloskäytävää. Yksi uloskäytävä sallitaan enintään 8 kerroksisessa asuinrakennuksessa. Tällöin uloskäytävän lisäksi asunnosta on oltava varatie, jonka kautta pelastautuminen on mahdollista omatoimisesti tai pelastuslaitoksen toimenpitein.

Varatie kiinteitä pelastautumistikkaita pitkin.

Varatie, josta palokunta pelastaa.

Varatiet

Varatienä toimii yleisimmin asunnon parveke. Huoneistoista, joiden varatienä toimivan ikkunan alareuna tai varatienä toimivan parvekkeen kaiteen yläreuna sijaitsevat alle 10 metrin korkeudessa maanpinnasta, voidaan pelastaa pelastuslaitoksen vetotikkailta.

Yli 10 metrin korkeudesta pelastaminen tapahtuu nostolava-auton avulla. Nostolava-auto tarvitsee toimintaansa tarkoituksen mukaisen ja riittävän kantavuuden omaavan kulkuyhteyden (pelastustie).

Parvekkeiden hätäpoistumislukut

Varatien järjestäminen ei aina edellytä pelastustietä. Poistuminen parvekkeilta voidaan järjestää esimerkiksi parvekelaattaan sijoitetuilla, alaspäin avattavilla luukuilla.

Luukut ovat varustettuja tikkailta, joiden avulla voidaan poistua alemmalle parvekkeelle. Luukkujen avulla järjestetään poistumismahdollisuus maan pinnalle asti.

Nostolava-auton vaatima tila on vähintään 6,5 x 12 m

Poistumistarra

asunnon oven sisäpuolella muistuttaa toimimaan oikein tulipalon aiheuttamassa hätätilanteessa. Poistumistarroja saa pelastuslaitokselta.

Jos portaitossa on savua

SULJE OVI

SOITA 112

Kun palokunta saapuu, ilmaise sijaintisi ikkunasta tai parvekkeelta

PORRASHUONEET

Rakennuksen omistajan on huolehdittava myös siitä, että uloskäytävät ja kulkureitit niille pidetään kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Uloskäytävillä sekä ullakoiden, kellarien ja varastojen kulkureiteillä

ei saa säilyttää mitään tavaraa - ei edes väliaikaisesti

(Pelastuslaki 379/2011 10 §)

Säilyttämisellä ei tarkoiteta tavanomaisia ilmoitustauluja tai ovikoristeita tai sisääntulokerroksen yhteydessä sijaitsevaa taloyhtiön ylläpitämää kuramattoa. Lastenvaunut yms. säilytetään niille tarkoitetuissa tiloissa tai asuinhuoneistossa.

Porrashuone on asuinhuoneistojen ainoa uloskäytävä ja siellä säilytettävät tavarat ovat helppo sytyttämiskohde tuhopolttajalle. Palaessaan ne muodostavat runsaasti savua, joka täyttää porrashuoneen hetkessä. Poistumistilanteessa esteenä olevat tavarat vaarantavat talon asukkaiden ja palomiesten turvallisuutta.

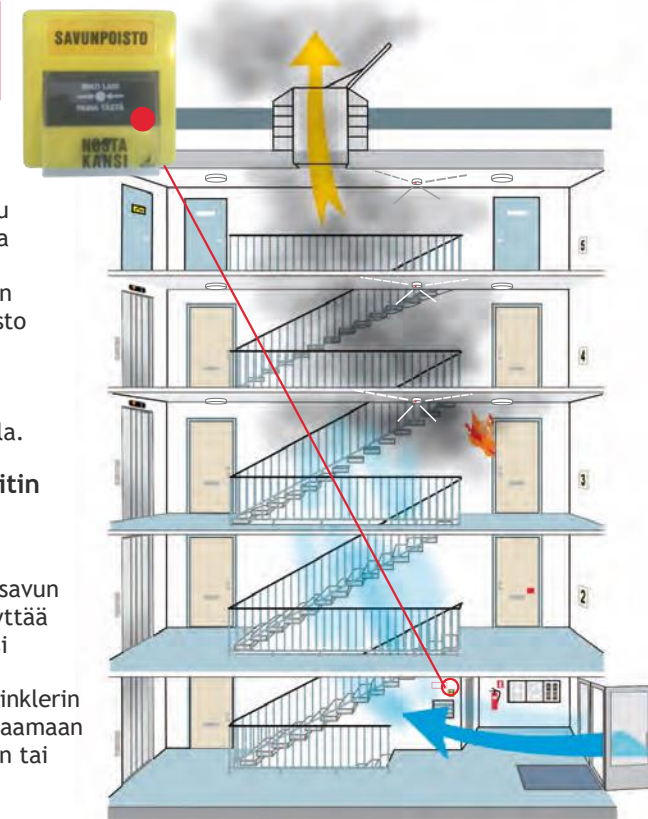
Savunpoisto käsinsäily

Savunpoisto

Huoneistopaloissa porrashuoneeseen kulkeutuva savu ja lämpö tulee voida poistaa esimerkiksi porrashuoneen yläosassa sijaitsevan ikkunan tai luukun kautta. Savunpoisto on mahdollista toteuttaa turvallisesti porrashuoneen alakerrasta käytettävällä savunpoiston käsinsäilyllä.

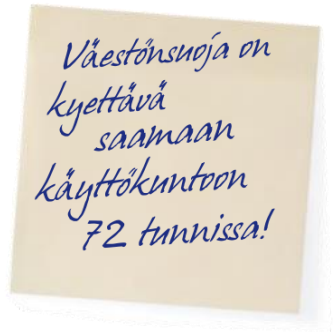
Automaattinen paloilmoin sammutuslaitteisto

Automaattinen paloilmoin tunnistaa tulipalon yleensä savun tai lämpötilan avulla ja hälyttää tulipalosta kiinteistön lisäksi hätäkeskukseen. Lämpötilan nousu rikkoo sprinklerin ampullin ja vesi pääsee virtaamaan palokohteeseen sammuttaen tai rajoittaen paloa.

VÄESTÖNSUOJA

Väestönsuojan varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa säännöllisellä kunnossapidolla. Varusteet ja laitteet on huollettava ja tarkastettava valmistajan ohjeiden ja kunnossapito-ohjelman mukaan. Väestönsuojaan liittyvistä tarkastuksista ja huolloista on pidettävä päiväkirjaa. Vähintään kymmenen vuoden välein on tehtävä kaikille laitteille tarkastus ja huolto, josta tulee olla pöytäkirja, joka sisältää myös tiiveyskokeen tuloksen.

Väestönsuojan toimintaedellytyksistä huolehtimiseen kuuluu kunnossapidosta ja suojan varusteista huolehtimisen lisäksi myös väestönsuojan käytön etukäteissuunnittelu. Tähän suunnitteluun kuuluu mm. suojan tyhjennys- ja käyttöönottosuunnitelma.

Suunnitelmassa on kuvattu tarvittavat toimenpiteet, joilla suoja saadaan muutettua normaaliolojen käytöstä väestönsuojakäyttöön soveltuvaksi.

Väestönsuoja tulee olla otettavissa käyttöön 72 tunnissa. Tyypillisesti tarvittaviin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa asukkaiden materiaalin siirto ja rakenteiden purkaminen (esim. varastokomerot) sekä pienimuotoiset rakennustyöt (esim. käymäläkomerot).

Kiinteistöön on nimettävä väestönsuojanhoitaja, joka osaa käyttää suojan laitteita. Suojautumistilanteessa talon asukkaista tai työntekijöistä nimetty apuryhmä hoitaa tehtäviä suojanhoitajan antamien ohjeiden mukaan.

Tietoa väestönsuojan varusteista ja laitteista
<https://pelastustoimi.fi/pohjois-pohjanmaa/lomakkeet-ja-ohjeet>